

Artūras Blotnys

„Esu intensyviai projektuojantis architektas, projektų vadovas, ilgą laiką dirbęs Vilniaus miesto vyriausiuoju architektu, stambių projektavimo įmonių vadovu, dėstytoju, taip pat kelių stambių objektų Vilniaus centrinėje dalyje vystytoju. Todėl visą projektavimo proceso „virtuvę“ galiu suvokti iš įvairių pozicijų.

Architektūra ir urbanistika – meno sritys, priskiriamos kultūros sferai. Tikiu, kad architekto veikla pirmiausiai yra kūrybinis procesas, tik vėlesniuose etapuose pereinantis į itin griežtai reglamentuotą ir biurokratizuotą statybos sritį. Architektų rūmų prievolė yra užtikrinti, kad kūrybinis pradas viso projektavimo proceso eigoje sklandžiai realizuotųsi į kokybiškus kūrinius.

Architektų Rūmus matau kaip laisvų kūrėjų – architektų profesinį cechą, atstovaujantį savo narių interesams ir ginantį jų teises santykiuose su valdžios institucijomis, projektų vystytojais, suinteresuotomis visuomenės grupėmis...

Manau, kad regioninės ekspertų tarybos savo autoritetu, kolegiškais patarimais ir rekomendacijomis turi užtikrinti kuo aukštesnį architektūros kūrinių lygį, padėti autoriams apginti savo kūrinius, nuo perteklinių statytojų, nepagrįstų savivaldos ir kitų institucijų klerkų ar tam tikrų visuomenės grupių reikalavimų. RAT darbe būtina vadovautis kolegialumo principais, išgyvendinti pasitaikančią savanaudišką vidinę konkurenciją, pasiekti, kad jos nebūtų architektų ir vystytojų egzaminavimo vieta.

Galvoju, kad autorių teisių gynimo srityje turi būti griežtai laikomasi principo, kad rekonstruojant ar remontuojant esamus pastatus, pirminio projekto autoriai privalo būti įtraukti į projektavimo darbus vykdančių kūrybinių grupių sudėtį, kur turėtų sprendžiamą balsą.

Situacija projektavimo darbų kainų srityje taip pat reikalauja atskiro dėmesio – daugeliu atveju architekto darbo atlygis neatitinka dedamų pastangų ir darbo sąnaudų, nekalbant apie milžinišką autorių atsakomybę.

Būtina iš esmės reikalauti peržiūrėti STR ir kitų normatyvinių dokumentų, sudarymo principus. Juose turėtų būti nurodomas siektinas reikalavimų rezultatas, paliekant autoriams sprendimo laisvę kaip jį pasiekti, o ne nurodoma, kaip ir ką konkrečiai turime vykdyti. Būtinai STR reikalavimų diferencijavimas priklausomai nuo konkrečios objekto situacijos. Negali tie patys normatyviniai reikalavimai būti taikomi tiek kaimo vietovėms, tiek tankiai užstatytoms miestų centrinėms dalims. Akivaizdu, kad miestų centrinėse dalyse, senamiesčiuose ir naujamiesčiuose darni urbanistinė plėtra neįmanoma vadovaujantis tokiais reikalavimais, kaip kaimyninio sklypo valdytojų sutikimas statant prie ar arčiau sklypo ribos, neadekvatus minimalaus priklausomųjų želdynų dydžio įrengimo sklypuose reikalavimas, visų abejotinos būklės ar ne vietoje augančių želdinių saugojimas, insoliacijos reikalavimai, ir pan. Itin griežti gamtinių karkasų reikalavimai urbanizuotose teritorijose, įteisinti miestų bendruose planuose, tampa praktiškai neįveikiama kliūtimi bet kokiai šių teritorijų plėtrai. Daug klausimų kyla ir dėl praktiškai atimtos galimybės kurti kokybišką šiuolaikinę architektūrą saugomose teritorijose – kodėl šiuolaikiniai visai kitos funkcijos statiniai turi imituoti prieš šimtą metų statytų pastatų stilių.

Tai tik keli pastebėjimai ir palinkėjimai Lietuvos architektų rūmų artimiausiai darbotvarkei. Viliuosi, kad mūsų profesija vėl taps gerbiama ir prestižinė.“